احمد هادی مقصودی .

جَمَاعَتْ .

عبادات اسلامیه مجموعه سینك

دورتنچی جزئی

ابتدائی مکتبله‌رنك ئوچنچی صنف شاکردله‌ری ئوچون .

باسوب تاراتوچیسی :
طوکیو دا مطبعهٔ اسلامیه
۱۹۳۰ نچی یل .

احمد هادی مقصودی .

جَماعَتْ .

عبادات اسلامیه مجموعه سینک

دورتنچی جزئی

ابتدائي مکتبلەر نك ئوچنچی صنف شاکردلەری ئوچون .

باسوب تاراتوچیسی :
طوکیو دا مطبعهٔ اسلامیه
۱۹۳۰ نچی یل .

بسم الله الرحمن الرحيم

جماعت .

حديث شريف : صلاة الجماعة افضل من صلاة الفذ بسبع وعشرين درجة . معناسى : نمازنى امام و جماعت ايله اوقو يالغز اوقو دان يگرمى جيدى درجه آرتق ثوابليراقدر .

١) فرض نمازلارنى امام و مقتدى بولوب جماعت ايله اوقو سنّتدر .

٢) جماعت ايله اوقولغان نمازده امام باش بولور . مقتدى امامغه اويوب يعنى ايه‌روب اوقور . نمازنڭ هه‌ر عمليني امام آرتندانغنه قيلور هيچ بر عملنى امامدان الك قيلماس .

٣) قييامده مقتدى (ثنا) غنه اوقور . اعوذ بسمله وه سوره‌له‌رنى اوقوماس امام اوقوغانيني كوتوب و طڭلاب تيك طورور . ركوعده‌ن قومه گه طور-

غانده امام تسْمِیعْ ئەیتور تحمید ئەیتمەس امّا مقتدی تحمید ئەیتور تسمیع ئەیتـ
مەس باشقه ذکرلەرنڭ هەر برسینی امامدا مقتدیده اوقورلار .

٤) امام تکبیرلەرنی ، تسمیع‌نی هەم سلامنی قچقروب ئەیتور مقتدی هەر ذکر
نی یەشرون ئەیتوب آمین دیەر .

٥) مقتدی بر گنه کشی بولغاندا امامنڭ اوڭ طرفندان بر قارش قدر گنه آرتـ
داراق طورر ، ایکی یا اوچ کشی بولغان‌دا ، امامنڭ آرتنده صف بولوب تزلب
طوررلار . صف‌نی تیگز قیلو و آرادا کشی صیارلق بوش اورن قالدرمیچی
جش تزلو سنتدر .

٦) الوغ ایر کشی صبی بالاغا و خاتون کشیگه اویوب نماز اوقو درست تو-
گلدر . صبیلارنڭ و خاتونلارنڭ ایر امامغه اویوب اوقولاری درستدر .

٧) بر امامغه ایرلەر صبیلار و خاتونلار بر گه اویوسالار ، اوّلگی صفدا ایر -
لەر ، ایکنچی صفده صبیلار ، اوچونچی صفده خاتونلار تزلورلەر .

٨) آرادان برسی امام بولوب نمازلارنی جماعت ایله اوقو صبی لارغه درسـ
تدر ، خاتونلارغه درست تو گلدر .

٩) عذرسز کشی صاحبْ عذرگه اویوب اوقو ایکندی اوقوچیغه اویله‌نی قضا
قیلوچی اویوب اوقو نفل نمازنی اوقوچیغه فرض نمازنی اویوب اوقو درست

توگلدر .

١٠) نفل نمازینی اویله و یستو نمازلارینی اوقوچیغه اویوب اوقو درستدر ؛ ایرته ، ایکندی و آخشام نمازلارینی اوقوچیغه اویوب اوقو مکروهدر .

١١) بر نیچه کشی بر نمازنی جماعت ایله اوقومقچی بولسه‌لار ، آرادا عالمه‌رەگی امام بولور . علمله‌ری بر ده‌ره‌جه‌ده بولسه قرأتی درستره‌گی امام بولور ، قرآتلری بر ده‌ره‌جه‌ده بولسا تقواراغی امام بولور .

تقوالقلاریدا بر ده‌ره‌جه‌ده بولسه قارتراغی امام بولور یه‌شله‌ریده تیگز بولسه یاحشی خلقلیراغی امام بولر خلقلاریده بر ده‌ره‌جه‌ده بولسه کورکه‌مره‌ك قیافتلیسی امام بولور .

١٢) بیك نادان ، فاسق ، ایکی کوزی‌ده صوقر هه‌م صاقاو کشینك امام بولووی مکروه‌در .

١٣) امام ایرته نمازینك هه‌ر ایکی رکعتنده آخشام و یستو نمازلاریننك اوّلگی ایکی رکعتنده سوره‌له‌رنی قچقروب اوقور باشقه نمازلارده یه‌شرون اوقور .

١٤) یالغز اوقوچی هه‌ر رکعتنده سوره‌لرنی یه‌شرون اوقور امام قچقروب اوقی طورغان نماز رکعتله‌رنده قچقروب اوقوسه درست بولور .

(مُدْرِكْ و مسبوق .)

١٥) امام نمازنی اوقی باشلاغاچ صوگندان کیلوب یتشکەن کشیگە نمازنڭ قایو عملندە بولسادا امامغە تیز اویوب شول عملنی قیلا باشلاو واجبدر . حتی امام آخرغی قعدەدە بولسەدە اویوب قالماق ثوابلیدر .

١٦) امام قیامدە قچقروب سورە اوقوغان زماندا کیلوب اویوغان کشی ثنانی اوقوماس یەشرون اوقوغان زماندە کیلوب اویوغان کشی اوقور . قیامدەن باشقە عملدە واقتدا اویوغان کشیدە (ثنا) اوقوماس .

١٧) امام بر رکعتنڭ رکوعندە واقتدا کیلوب اویوب امام طورغانچی رکوعغە ایلوب اولگرگەن کشی ، شول رکعتکە یتشکەنگە حساب قیلونور . امام رکوعدەن طورغاچ قومەدە سجدەدە یا قعدەدە واقتدە اویوغان کشی اول رکعتکە یتشکەنگە حساب قیلنماس .

١٨) امامنڭ اوّلگی رکعتینە یتشکەن کشی (مُدْرِكْ) دیب آتالور . اوّلگی رکعتینە یتشمەگەن کشی (مَسْبُوق) دیب آتالور .

١٩) مسبوق آخرغی قعدەدە تشهد اوقور صلاوات اوقوماس ، امام ایکی طرفقەدە سلام بیرگەنچی کوتوب تیك طورر . امام سلام بیروب بترگەچ قیامغە

طوروب ثنا، تعوذ، بسمله و سورەلەر اوقوب قالغان ركعتلەرینی قضا قیلور .

٢٠) اوّلگی ركعتکه یتشمه گەن کشی امامدان صوڭ بر ركعت قضا قیلور . ایکی ركعتکه یتشمه گەن کشی امامدەن صوڭ ایکی ركعت قضا قیلور . اوّلگی ركعتنده قعده گه اوطورماس هەر ایکی ركعتنده سورهٔ فاتیحه دەن صوڭ برەر سوره اوقور .

٢١) دورت ركعتلی نمازدا اوچ ركعتکه یتشمه گەن کشی امامدان صوڭ اوچ ركعت قضا قیلور اول گی ركعتنده قعده گه اولطروب ایکنچی ركعتنده او - طورماس، اوّلگی ایکی ركعتنده سورهٔ فاتیحه دەن صوڭ برەر سوره اوقور . صوڭغی ركعتنده سورهٔ فاتحەنی گنه اوقور .

٢٢) آخشام کبی اوچ ركعتلی نمازنڭ آخرغی ركعتینه گنه یتشکەن کشی امامدەن صوڭ قضا قیلغان ایکی ركعتنڭ هەر ایکیسندەده قعده گه اوطورر هر ایکی ركعتندەده سورهٔ فاتیحەدەن صوڭ برەر سورەده اوقور .

٢٣) امامنڭ هیچ بر ركعتینه یتشمیچی نمازنڭ آخرینه گنه اویوب قالغان کشی امامدان صوڭ نمازینی یالغز اوقوغان کشی کبی اوقور .

مسجد و جامع .

٢٤) فرض نمازلارنی مسجدگه باروب جماعت ایله اوقو سنتدر اویده جماعت بولوب اوقلغان نمازده جماعت ثوابی طابلسادا مسجد ثوابی طابلماس .

٢٥) مسجدگه کرگه‌نده اوّل اوڭ آیاقنی آطلاب کرو و اشبو دعانی اوقو مستحبدر :

اللهم افتح لی ابواب رحمتك و انشر علی خزائن رحمتك .

معناسی : یارب میڭا رحمت ایشکله‌رڭنی آچقل و رحمت خزینه‌لرڭنی صاچقل .

٢٦) مسجده‌ن چقغاندا اوّل صول آیاقنی آتلاب چغو و اشبو دعانی اوقو مستحبدر .

اللهم انی اسئلك من فضلك العظیم . معناسی : یارب تحقیق مین سینده‌ن الوغ فضل و رحمتڭنی صوریمن .

٢٧) مسجدگه کرگه‌چده بر سنت نماز اوقولماسا ، ایکی رکعت (تحیة المسجد) نمازی اوقو مستحبدر .

٢٨) مسجد اچنده ادب و تواضع ایله اوطورو، ذکر و تسبیح توبه و اسـ
تغفار ، دعا و تَضَرُّع ایله شغلله نو قرآن یا کتاب اوقوب اوطورو یاکی وعظ
سویله‌ب یا طکلاب اوطورو یا علم اویره‌نب یا اویره‌تب اوطورو مستحبدر .
٢٩) صوغان ، صارمساق و طورما آشاغان کویئچه مسجدکه کرو و مسجد
اچنده دنیا اشله‌ری قیلوب دنیا سوزله‌ری سویله‌ب کولوشوب اوطورو
مکروه‌در .
٣٠) ایرته نمازی اوچون مسجدکه باروب کرگه‌نده امام فرضنی اوقورغه
کرشکه‌ن بولسا ایکی حکم بار : ئه‌گه‌رده تیزگنه ایکی رکعت سنتینی اوقو ـ
غاندا فرض‌نڭ آخرغی رکعتینه امامغه اویوب قالورلق بولسا اوّلا مسجدنڭ
ایکنچی بولمه‌سنده یاکی بر باغانا آرتندا ایکی رکعت سنتینی اوقور صوڭره
امامغه مسبوق بولوب اویور ئه‌گه‌رده سنتینی اوقوب شغلله‌نگه‌نده فرضنڭ هیچ
بر رکعتینه اولگرمی قالورلق بولسا سنتینی اوقوماس کرگه‌چده امامغه اویور .
قالغان ایکی رکعتینه سنتینی اوقوماس، کرگه‌چده امامغه اویور قالغان ایکی
رکعت سنتینی فرضینی اوقوغاندان صوڭ قضا قیلماس .
٣١) اگرده ایرته نمازینڭ سنتینی اوقورغه ، کرشکه‌چ قامت اوقولوب امام
فرضغه کرشسه اول تیزگنه سنتینی تمام قیلور صوڭرا امامغه اویور .
٣٢) اویله نمازی اوچون مسجدکه کرگه‌نده امام اویله‌نڭ فرضینی اوقورغه

کرشکەن بولسا تیز امامغه اویور ، دورت رکعت سنتینی اوقوب شغلله نمەس فرضنی تمام قیلغاندەن صوڭ اولّا دورت رکعت سنتینی قضا قیلور . صوڭرا ایکی رکعت سنتینی اوقور .

٣٣) مسجدکه کروب اویلەنڭ دورت رکعت سنتینی اوقرغه کرشکەچ قامت توشورولوب امام فرضینی اوقرغه کرشسه کرشلگەن نمازینی ایکی رکعت نفل نمازی ایتب تمام قیلوردا تیز امامغه اویور . فرض تمام بولغاندان صوڭ اول دورت رکعت سنتینی اوقور .

٣٤) اگرده دورت رکعت سنتینڭ اوچنچی رکعتینیده اوقی باشلاغان بولسا آنی تمام قیلو تییشلی بولور . تمام قیلغاندان صوڭ امامغه اویور .

٣٥) خاتونلارغه نمازنی مسجدکه باروب اوقو مکروهدر . مگر قارچقلارنڭ ایرته ، آخشام و یستو نمازلارینی مسجدده اوقولاری مکروه توگلدر .

نمازنڭ قضاسی .

٣٦) بیش وقت نمازنڭ هر برسینی وقتنده ادا(*) قیلو فرضدر . عذرـ سز وقتنده اوقومی قالدرو هیچ درست توگلدر .

(*) ادا عملنی وقتندا اوتەو دیمکدر .

٣٧) اگرده بر نماز اوز وقتندا اوقلمی قالسا آنی ایکنچی وقتدا قضا (**) قیلو فرض بولور.

٣٨) ایرته نمازی قویاش چقغاچ اوقلمی قالوب اویله وقتی بتکه‌نچی قضا قیلنسا سنتی ده فرضیده قضا قیلونور. اگرده اویله وقتی یتکاچ قضا قیلنسا، فرضی غنه قضا قیلونور.

٣٩) باشقه نمازلانڭ فرضلاریغنه قضا قیلونورلار. سنتله‌ری هیچ قضا قیلنماسلار.

٤٠) وقتنده اوقلمی قالسا یه‌ستو نمازی ایله بر گه وتر نمازی‌ده قضا قیلونور.

٤١) جمعه نمازینی اوقی آلمی قالغان کشی، اول کونده اویله اوقور.

٤٢) عید و تراویح نمازلاری وقتنده اوقولمی قالسه‌لار، صوڭندان قضا قیلنماس‌لار.

٤٣) اگر نماز جماعت ایله قضا قیلنسا قچقروب اوقولا طورغان رکعتله‌رده امامغه قراءتنی قچقروب اوقو واجب بولور. اگرده یالغوز قضا قیلسا هه‌ر رکعتنده یه‌شرون اوقو واجب بولور.

٤٤) قضاغه قالغان نمازلارنڭ ترتیبله‌ری معلوم بولغاندا، ترتیبله‌ری ایله قضا قیلو تییشلی‌در. مثلا بر کوننڭ بیش وقت نمازی‌ده قضاغا قالسا ایرته نمازنده‌ن باشلاب یه‌ستو وتر گه قدر ترتیبله‌ری بوینچه قضا قیلو تییشلی بولور.

(**) قضا عملنی وقتی چقغاندان صوڭ اوته‌و دیمکدر.

٤٥) بر کشینك عمرنده دورت بیشکنه نمازی قضاغه قالغان بولسه اول کشیـ ـگه وقتی کرگەن نمازنی اوقومیچی ایك اوّل قضاغه قالغان نمازینی اوقو، وقتی کرگەن نمازنی قضادان صوڭ اوقو فرض بولور مثلاً ئویله نمازی قضاغه قالغان کشیگه ایکندی وقتی کرگاچ ایك اوّل ئویله‌نی قضا قیلوب ایکندی نی آندان صوڭ اوقو فرضدر .

٤٦) اگرده عمرنده آلتی نمازی قضاغه قالغان کشی بولسه اول کشی اخـ ـتیارلیدر . تله‌سه، قضا نمازینی اوّل اوقور تله‌سه، واقتی کرگەن نمازنی اوّل اوقور .

٤٧) نمازنی قضا قیلور آلدندان اذان و قامت اوقو سنّتدر . ایکی ئوچ نمازـ نی بر وقتدا قضا قیلاچاق بولسه بارینه بر اذان کافی بولور . اما قامت بر گنه کافی بولماس . هەر برسی ئوچون برەر قامت کیرەك بولور .

٤٨) قضا قیلناچاق نمازغه اوشبو رەوشچه نیّت قیلونور : (نیت قیلدم فلان کونده وقتندا اوقولمی قالغان ایرته نمازمنك ایکی رکعت فرضینی ئوته‌مه‌کـکه خالصاً لله تعالی الله اکبر .)

٤٩) عمری اچنده بیك کوب نمازلاری قضاغه قالغان کشی قارتایغاچ شولارنی قضا قیلماقچی بولسه ایرته نمازینه اوشبو رەوشچه نیت قیلور . (نیت

قیلدم وقتنده اوقولمی قالغان ایرته نمازینك ایك صو كغیسن قضا قیلماققه خالصا لله تعالی الله اکبر .) باشقه نمازلارغه‌ده شول ره‌وشچه .

سجدهٔ سهو.

۵۰) بر کشی نمازنك بر فرضینی اختیاری ایله بولسه‌دا ، اونوتوب بولسه‌دا قیلمیچی قالدرسه نمازی درست بولماس . اول کشیگه نمازینی یا کغادان اوقو فرض بولور .

۵۱) اگرده اختیاری ایله نمازنك بر واجبینی قالدرسه ، نمازی بوزلماس ، لکن گناهلی بولور .

۵۲) اگرده بر کشی نمازنك بر واجبینی اونوتوب ، و یا کلشوب قالدرسه اول کشیگه نمازینك آخرنده (سجدهٔ سهو) قیلمو واجب بولور . شول روشچه که : اگرده اول کشی یالغوز اوقوچی بولسه ، آخرغی قعده‌سنده تشهدنی اوقوغاندان صلاوت و دعا اوقومیچی ایکی طرفقه‌ده سلام بیروردە ایکی مرتەبه سجده قیلور . هەر سجدەدە ئوچەر مرتەبه تسبیح ئەیتور . آندان ینه قعده‌گه اوطوروب تشهد و دعا اوقوب هەم سلام بیروب نمازنی تمام قیلور .

۵۳) اگرده اول کشی امام بولسه آرتنداغی مقتدیلەر طوروب کیتمه سنلەر

ئوچون سجدهء سهو گه قدر اوڭ طارافینه غنه سلام بیروب آندان صوڭ سجدهء سهو قیلور .

٥٤) امام یا ڭلشقانلغی ئوچون سجدهٔ سهو قیلسه آڭا ایه‌روب مقتدیله‌ر گه ده مسبوقغه‌ده سجدهٔ سهو قیلو واجب بولور . اما مقتدی یا ڭلشو سببلی هیچ کمگه یعنی امامغه‌ده مقتدیگه‌ده سجدهء سهو قیلو واجب بولماس .

٥٥) اگرده بر کشی نمازده یا ڭلشوب اوشبو ١٧ تورلی اشنی قیلسه فرضًا :

١) نمازنڭ اوّلگی ایکی رکعتی نڭ برنده سورهء فاتحه اورنینه باشقه بر آیت اوقوسه .

٢) یاکه اوّلگی ایکی رکعتینڭ برنده سورهء فاتحه‌دان صوڭ سوره اوقومی قالسا .

٣) یاکه اوچ و دورت رکعتلی نمازده ، اوّلگی قعده گه اوطورمی قالسا .

٤) یاکه بر قعده‌ده تشهد اوقومی قالسا .

٥) یاکه اوّلگی قعده‌ده تشهددەن صوڭ صلوات ده اوقسه .

٦) یاکه اوّلگی قعده‌ده یاڭلشوب سلام بیرسه .

٧) یاکه قچقروب اوقولا طورغان نمازده امام قرائتنی یه‌شرن اوقوسه .

٨) یاکه یه‌شرن اوقولا طورغان رکعتده امام قرائتنی قچقروب اوقوسه .

٩) یاکه وتر نمازنده قنوت دعاسنی اوقومی قالسا .

١٠) یاکه قرائتنی اوقودان اوّل رکوع قیلسا .

١١) یاکه تکبیر ئەیتوب نمازغه کرشکەندەن صوڭ ینه بر تکبیر ئەیتسه .

١٢) یاکه سورهٔ فاتحەنی ایکی مرتەبه اوقوسه .

١٣) یاکه رکوعنی ایکی مرتەبه قیلسه .

١٤) یاکه سجدەنی اوچ مرتەبه قیلسه .

١٥) یاکه آخرغی قعدەده تشهددن صوڭ قیامغه طورسه .

١٦) یاکه آخرغی قعدەگه هیچ اوطورمیچی قیامغه طوروب کیتسه .

١٧) یاکه نیچەنچی رکعتده ایکەنینی اویلاب طوروب یا آیات و تشهدکبی بر ذکرنی تیپشسز اورنده اوقوب نمازنڭ بر عملنی کیچکترسه شول کشیگه سجدهٔ سهو قیلو واجب بولور .

٥٦) فرضنڭ سوره قوشولمی طورغان آخرغی رکعتلەرنده سورهٔ فاتحەگه سوره قوشو سببلی نمازده سنت یا مستحب بولغان عمللەرنڭ برسینی قیلمی قالدرو سببلی سجدهٔ سهو قیلو واجب بولماس .

٥٧) یاکلشوب سجدهٔ سهو واجب بولورلق ایکی ئوچ تورلی اشنی قیلسه ده سجدهٔ سهو بر گنه مرتەبه قیلنور .

٥٨) نمازنڭ آخرنده سجدهٔ سهو قیلاچاق کشی اونوتوب قیلمی قالدرسه

نمازینه کیمچیلك کیلمه‌س آنڭ ئوچون نمازدان صوڭ هیچ بر عمل قیلو لازم بولماس .

نمازده ساتاشو.

٥٩) بر کشی دورت رکعتلی بر نمازده یا کُلشوب اوّلگی قعده گه اوطور-میچی قیامغه طورا باشلاسا شول آراده یا کُلشقانی خاطرینه کیلسه ایکی حکم باردر: ١) اگرده تزله‌ری طوغریلانوب یتمه گه‌ن بولسه قعده گه قایتوب اوطوروردا تشهد اوقور ، آخرده سجدهٔ سهو قیلماس .

٢) اگرده تزله‌ری طوغریلانوب قیامغه یاقنلاشقان بولسا قعده گه قایتماس قیامغه طورردا اوچونچی رکعتنی اوقی باشلار . اوّلگی قعده قالغان کوینچه قالور . آخرده سجدهٔ سهو قیلور .

٦٠) بر کشی دورت رکعتلی نمازده (*) آخرغی قعده گه اوطوروب تشهدنی اوقوغاندان صوڭ اوّلگی قعده دیب بلوب بیشنچی رکعتنی اوقی باشلاسه ینه ایکی حکم باردر: ١) اگرده بیشنچی رکعتنڭ سجده‌سینی قیلغانچی یا کُلشقانی خاطرینه کیلسه ، تیز قعده گه قایتوب سلام بیرورده سجدهٔ سهو قیلور .

(*) اوچ رکعتلی نمازده یاکلشونك حکمله‌رینی دورت رکعتلی نمازده یاکلشوغه اوخشاتوب بلنور .

٢) اگرده یا کالمشقانی بیشنچی رکعتنك سجده‌سینی قیلغاچ خاطرینه کیلسه ینه بر رکعت اوقوب نمازینی آلتی رکعت ایته‌رده آخرده سجدهٔ سهو قیلوب نمازینی تمام قیلور. آرتق اوقولغان ایکی رکعتی نفل نمازی بولوب قالور.

٦١) اگرده بر کشی آخرغی قعده که هیچ اوطورمیچی بیشنچی رکعتنك قیامینه طورسه دخی ایکی حکم باردر: ١) اگرده بیشنچی رکعتنك سجده‌ـ سینی قیلغانچی یا کالمشقانی خاطرینه کیلسه، تیز قعده که قایتوب اوطورردا. تشهد اوقوب سلام بیروب سجدهٔ سهو قیلور. ٢) اگرده یا کالمشقانی بیشنچی رکعتنك سجده‌سینی قیلغاچ خاطرینه کیلسه نمازی فرضلقده‌ن چغوب نفلگه ئه‌یله‌نور. بس ایمدی ینه بر رکعت اوقوب نمازینی آلتی رکعت نفل ایتوب تمام قیلوردا فرضینی یا کادان باشلاب اوقور.

٦٢) بر کشی نماز اچنده نیچه رکعت اوقوغانینی اونوتوب ئوزینك نیچه‌نچی رکعتده ایکه‌نینی بلمه‌سه، نمازینی بوزوب یا کادان اوقور. اگرده ایکی ئوج مه‌رته‌به شول ره‌وشچه ئوزینك نیچه رکعت اوقوغانینی اونوتا باشلاسا، نمازینی بوزماس کوکلی نیچه رکعت اوقوغانینی قوّتلیره‌ك گمان قیلسه ئوزینی شول قدر اوقوغانغا حساب قیلوب نمازینی تمام قیلور. اگرده نیچه رکعت هیچ گمان قیلا آلماسا، ئوزینی آز اوقوغانغه حساب قیلور. مثلاً « بو اوقی

نمازنی بوزغان کشی قایسی‌غنه عملده بولساده ایکی‌طرفقه‌دا سلام بیروب بوزار.

طورغان برنچی رکعتم میکەن ایکنچی رکعتم میکەن ، دیب شبهەلەنسه برنچی رکعتکه حساب قیلور . « ئوچنچی رکعتم میکەن ، دورتنچی رکعتم میکەن » دیب شبهەلەنسه ئوچنچی رکعتکه حساب قیلور .

٦٣) بویله رکعتلەری شبهەلی بولغان نمازلاردا آخرغی رکعت بولووی احتمال بولغان رکعتدە قعدەگە اوطوروب طورو تییشلی در . (چونکه آخرغی رکعتدە قعدەگە اوطورو فرضدر .)

٦٤) بر کشی دورت رکعتلی نمازغه کرشوب ایکی رکعت اوقوغاچ اولگی قعدەدە یا گلشوب سلام بیرسه ایکی حکم باردر : ١) اگردە سلام بیرگەنـ دەن صوڭ نمازنی بوزارلق بر اش قیلماسه قیامغه طوروب قالغان رکعتلرینی اوقوب نمازنی تمام قیلوردا آخردە سجدەء سهو قیلور . ٢) اگردە نمازنی بوزارلق بر اش قیلسه ، نمازینی یا گادان باشلاب اوقور .

سجدەء تلاوت.

٦٥) قرآن کریمدە (١٤) بیردە سجدە آیتی باردرکه : اعراف ، رعد ، نحل ، اسراء ، مریەم ، حج ، فرقان ، نمل ، سجدە ، ص ،

فصلت ، نجم ، انشقاق ، علق ، سوره‌له رنده‌در .

٦٦) اوشبو سجده آیتله‌رینك قایسیسینی بولسه ده برسینی اوقوغان کشیگه‌ده ایشتکه‌ن کشیگه‌ده سجدهٔ تلاوت قیلو واجب بولور .

٦٧) شول ره‌وشچه‌که طهارتلی حالدچه قبله‌غه قارشی طوروب (نیت قیلمدم سجدهٔ تلاوت قیلمه‌غه) دیب نیت قیلوردا تکبیر ئه‌یتوب سجده‌گه کیته‌ر . آندا ئوچ مه‌رته‌به سجده تسبیحی ئه‌یتر ده تکبیر ئه‌یتوب طوروب قعده‌گه اوطورر . آندان صوڭ اوشبو سوزله‌رنی اوقوب دعا قیلور . سجدت للرحـ من و امنت بالرحمن فاغفرلی ، ذنوبی یا رحمن سمعنا ، و اطعنا غفرانك ، ربنا والیك المصیر . معناسی : سجده قیلمدم الله تعالی ئوچون هه‌م ایمان کیتردم اول الله تعالی‌گه بس ایمدی مینم گناهلارمنی یارلقاغل . ای رحمت قیلغوچی الله ای‌ربمز بز سینڭ عفووڭنی ایشتدك هه‌م سیڭا اطاعت قیلدق . بز آخرده سینڭ حکمڭه قایتاچاقمز .

٦٨) سجدهٔ تلاوت ئوچونده ، نمازده‌غی کبی طهارتلی بولو ، ته‌نی کییمی ، و نمازلغی پاك بولو ، عوره‌ت یيرله‌ری ئورتولی بولو قبله‌غه قارشی بولو شرطدر .

سجدهٔ تلاوت نلڭ ئوزينه مه‌خصوص وقتى يوقدر. نماز اوقو مكروه بولغان وقتلاردان باشقه قاى وقتدا قيلنسادا درستدر.

٦٩) سجدهٔ تلاوتده نمازغه كرشكه‌نده گى كبى تكبير ايله قوللارينى قولاق يوموشاقلارى توغريسينه قدر كوته‌رو، قيام و ركوع قيلو يوقدر. سجده‌سيده بر گنه مه‌رته‌به‌در. نماز اچنده سجده آيتله‌رنده‌ن برينى اوقوغان كشى آيت تمام بولغاچده نمازينى بوزميچى تكبير ئه‌يتوب سجده‌گه كيته‌ر. بر سجده قيلغاچ تكبير ئه‌يتوب قيامغه طورردا، سجده آيتله‌رنده‌ن صوڭغى آيتله‌رنى اوقوب آندان صوڭ ركوع قيلور.

٧٠) ئه‌گرده سجده آيتينى اوقوغاچده ركوع قيلسه سجدهٔ تلاوت قيلو واجب بولماس: ركوعسى سجدهٔ تلاوت اورنينا طورر.

٧١) ئه‌گرده امام نماز اچنده سجدهٔ تلاوت قيلسه آڭا ايه‌روب مقتديله‌رگه‌ده سجده قيلو واجب بولور.

٧٢) بر كشى بر مجلسده ايكى سجده آيتينى اوقوسا ياكه ايشتسه هه‌ر آيت ئوچون بره‌ر سجدهٔ تلاوت قيلور. ئه‌گرده بر سجده آيتينى بر مجلسده ايكى مه‌رته‌به اوقوسه ياكه ايشتسه، بر گنه سجدهٔ تلاوت قيلور. ئه‌گرده برسجده آيتينى ايكى مجلسده اوقوسا ياكه ايشتسه ايكى مه‌رته‌به سجدهٔ تلاوت قيلور.

٧٤) اوطورغان يېرده‌ن طوروب كيتو ايله بر بولمه‌ده‌ن، ايكنچى بولمه‌گه

چغو ایله بر سوز بتکەندەن صوڭ ایکنچی سوزگە یا ایکنچی اشکە کرشو ایله مجلس ئوزگەرەدر.

٧٥) کشی ایشوترلك اورندا سجده آیتینی قچقروب اوقو، سجده آیتینڭ اوزینی گنە آتاب اوقو هەم قرآن اوقوغاندە سجده آیتینی اوقومی قالدروب کیتو مکروەدر.

٧٦) صبی بالا، دیوانه کشی، حیضلی و نفاسلی خاتون سجده آیتینی اوقوسالاردا ایشتسەلەردە آنلارغە سجدۀ تلاوت قیلو واجب بولماس. مگر آنلارنڭ اوقوغانینی ایشتکەن کشیلەرگە واجب بولور.

٧٧) بر کشی جنب واقتندا یاکە ایسرك واقتندا سجده آیتینی اوقوسا یاکە ایشتسه آیڭا صوڭندان سجده قیلو واجب بولور.

مُقیم و مُسافِر.

٧٨) ئویدە طوروچی کشیگە (مقیم) دیبولور. یوز چاقرم چاماسی بر یرگە بارو نیّتی ایله، یولغا چقغان کشیگە (مُسافِر) دیبولور.

٧٩) سَفَرگە چقغان کشی شهرینڭ یورطلاری طوغریسندان اوزغاندان باشلاب، تا شهرینه قایتوب کرگەنچی، یاکە بر شهردە (١٥) کون طورونی

نيّت قيلغانچى مسافر ايسمنده بولور.

٨٠) ئه‌گرده مسافر بر شهرده (١٥) كون طوورونى نيّت قيلسا، شول ساعت مقيم حكمنده بولور. ئه‌گرده (١٥) كون طولغانچى طاغى يولغا چقسه ينه مسافر بولور.

٨١) بر مسافرنك بر شهرده (١٥) كون طورو نيتى بولميچى شغلله‌ر چغو سببلى ياكه بر خبر كتو سببلى (١٥) كون قدر شول شهرده طورسه‌ده همان مسافر حكمنده بولور.

٨٢) ايكى شهرده يورطى بولغان كشى شول شهرله‌رنك قايوسينه‌غنه باروب كرسه‌ده مسافرلكده‌ن چغار. ئه‌گرده اول شهرله‌رنك آراسى يوز چاقرم قدر بولسا بر يورتندان ايكنچى يورتينه بارغانده‌ده مسافر بولور.

٨٣) مسافرنك ئوچ حكمى باردر: ١) مسافر كشيگه ئويله ايكندى و يستو نمازلارينك فرضلارينى ايكشه‌ر گنه ركعت ايتوب قسقارتوب اوقو واجب بولور. ٢) چيتكله‌رينه ئوچ ته‌ولك طولغانچى مسح قيلو درست بولور.

٣) سفرده وقتندا رمضان آيى طوغرى كيلسه روزه‌سينى طوتميچى قضاغه قالدرو درست بولور.

٨٤) مسافر دورت ركعتلى سنتله‌رنى و ئوچ ركعتلى آخشام هه‌م وتر نماز-

لارینی قسقارتماس .

٨٥) دورت رکعتلی نمازده مسافر مقیمگه امام بولسه ایکی رکعت اوقوغاچ سلام بیروب نمازینی تمام قیلوردا اویوغان مقیمگه ئوزینك مسافر ایکه‌نینی آگلاتور . اول مقیم، قالغان ایکی رکعتینی قییاملەرنده هیچ قرأت اوقومیچی یالغزی تمام قیلور .

٨٦) ئه‌گرده دورت رکعتلی نمازده مسافر مقیمگه اویوسا، امامینه اییه‌روب، اولدا دورت رکعت ایتوب اوقور .

٨٧) مسافر مقیم وقتنده، قضاغه قالغان دورت رکعتلی نمازینی سفرده قضا قیلسه قسقارتمیچی دورت رکعت ایتوب قضا قیلور . مسافر وقتندا قضاغه قالغان نمازینی مقیم بولغاچ قضا قیلسه، ایکی رکعت ایتوب قضا قیلور .

جُمَعه نمازی .

٨٨) بالغ و عاقل بولغان ایر کشیگه جمعه کون ئویله نمازی اورنینه جمعه نمازی اوقو فرضدر .

٨٩) جمعه‌نك فرض بولووینك ٨ شرطی باردر .

١) (ذکورَتْ) یعنی ایر کشی بولو .

٢) (بلوغ) بالغ کشی بولو.

٣) (عقل) عقللی بولو.

٤) (حریت) آزاد کشی بولو.

٥) (اقامت) مقیم کشی بولو.

٦) (صحت) سلامت کشی بولو.

٧) (سلامت‌عین) کوزی سلامت بولو.

٨) (سلامت رجل) آیاقلاری سلامت بولو.

٩٠) خاتونلارغه صبیلارغه، دیوانه‌لارغه، زندانده بولغان ایرکسز کشیله‌رگه مسافرله‌رغه، آورولارغه ایکی کوزیده صوقر بولغانلاغه آقساق کشیله‌رگه جمعه نمازی فرض توگلدر. چونکه بولار معذوردرله‌ر. آنلار جمعه کون جمعه اورنینه ئویله نمازی اوقورلار ئویله اوقومیچی مسجدگه باروب جمعه اوقوسه‌لارده درست بولور.

٩١) جمعه نمازینی اوقو ئوچون (٦) نه‌رسه شرطدر: ١) (مصر) اسلام شهری دیوورلك بر زور قلعه یا آولدا بولو.

٢) (امام) یا مفتی یا پادشاه طرفندان رخصتلی کشی امام بولو.

٣) (جماعت) امامدەن باشقه اقل ئوچ کشی اوقیاچاق بولو.

٤) (اِذْنِ عامْ) هەر کم کرر گه رخصت بولغان مسجد جامعده اوقولو .

٥) (وقت ظُهْر) ئویله وقتنده اوقولو .

٦) (خُطبَه) جمعه نك فرضندان اوّل امام خطبه اوقو .

٩٢) اوشبو آلتی شرطنك هەر برسیده طابلماق لازمدر . برسیگنه طابلمەسه ده ، جمعه نمازی اوقولماس : بلکی ئویله نمازی اوقولور .

٩٣) اوشبو شرطلارنك تمام طابلووی شبهەلی بولغان یيرده جمعه اوقولسه ، جمعەدەن صوڭ صاقلق ئوچون دورت رکعت ئویله نمازیده اوقو تییشلی در . بزنك یورت شهرلەرنده خصوصاً آوللارمزده اوشبو شرطلارنك طابلووی شبهەلیدر . چونکی شهرلارمزنی ده آوللارمزنیده کاملی اسلام شهری دیب بولمیدر . شول سببدەن بزنك دیارده جمعه نمازندەن صوڭ آخرغی ئویله نمازی دیب نیتلەب دورت رکعت ئویله نمازی اوقو عادەت بولوب قالمشدر .

٩٤) جمعه نمازی (١٠) رکعتدرکه اوّل دورت رکعت سنت آندان صوڭ ٢ رکعت فرض آندن صوڭ ینه ٤ رکعت سنتدر .

٩٥) جمعه مسجدینه باروب کرگەچده ایکی رکعت (تحیة المسجد) نمازی اوقولور . صوڭغی دورت رکعت سنتندەن صوڭ ٤ رکعت آخرغی ئویله نمازی اوقولور . آندان صوڭ جمعه واقتینی حرمتلەب ایکی رکعت وقت سنتی

اوقولور .

٩٦) جمعه واقتنده اوقولا طورغان نمازلارنڭ نیتله‌ری اوشبو ره‌وشچه‌در :

١) نیت قیلدم ایکی رکعت تحیة المسجد نمازینی ئوته‌مه‌ککه خالصاً لله تعالی الله اکبر .

٢) نیت قیلدم جمعه نمازینڭ ٤ رکعت سنتینی ئوته‌مه‌ککه خالصا لله الخ .

٣) نیت قیلدم جمعه نمازینڭ ایکی رکعت فرضینی ئوته‌مه‌ککه اویودم اوشبو الخ .

٤) نیت قیلدم جمعه نمازینڭ دورت رکعت سنتینی ئوته‌مه‌ککه خالصا لله الخ

٥) نیت قیلدم ئوستیمه فرض بولغان ئویله نمازلارینڭ آخرغیسینی ئوته‌مه‌ککه خالصا لله الخ .

٦) نیت قیلدم اوشبو وقتنڭ ایکی رکعت سنتینی ئوته‌مه‌ککه خالصا الخ .

٩٧) جمعه‌نڭ ایکی رکعت فرضینی اوقوغانچی امام خطبه اوقور . آرالارنده آزغنه اوطوروب طورر . اول خطبه‌له‌رده الله تعالی گه حمد ئه‌یتور . کلمهٔ شهادت ئه‌یتور ، محمد عم گه و صحابه‌له‌رینه صلاوت و مدح ئه‌یتور ، بر آز وعظ آیتله‌ری اوقور . مسجدده گی کشیله‌ر گه عبره‌تلی وعظله‌ر سویله‌ر . اهل اسلامغه و پادشاهغه خیر دعا قیلور . امام خطبه اوقور آلدندن مؤذن

(اسْكُتو رَحِمَكُمُ الله) دييور. معناسى: اى جماعت طڭلاب طورڭز، الله تعالى سزگه رحمت قيلغاى ايدى) ديمكدر. آندان صوڭ امامنڭ قارشنده اذان اوقور.

٩٨) امام خطبه اوقوغان زمانده مسجدده بولغان كشيلەرگه هيچ بر سوز سويلەشميچى و هيچ بر اش قيلميچى اخلاص ايله خطبه‌نى طڭلاب طورو واجبدر. شول وقتدا سنت و نفل نمازلار اوقو، ذكر و تسبيح ئەيتو درست توگلدر. ٩٩) امام خطبه اوقوغان زمانده مسجدكه كيلوب كرگەن كشى تحية المسجد نمازينى‌ده جمعه‌نڭ دورت ركعت سنتينيده اوقوماس كرگه‌چده خطبه‌نى طڭلاب اوطورور. جمعه‌نڭ فرضى اوقولغاندەن صوڭ دورتەر ركعت ايكى سنت نماز اوقوب، فرضدەن اولّگى سنتينى‌ده قضا قيلور. تحية المسجد نمازى اوقولماغان كوينچه قالور.

١٠٠) بر كشى مسجدكه كروب تحية المسجد نمازينى يا دورت ركعت سنتينى اوقورغه كرشكه‌چ، امام خطبه اوقى باشلاسا كرشكەن نمازينى بوزميچى تمام قيلور.

١٠١) جمعه‌نڭ فرضينه امام سلام بيرگه‌نچى اويوب قالغان كشى مسبوق بولوب قالغان ركعتلەرينى امامدەن صوڭ قضا قيلور. امام سلام بيرگه‌نچى

اویوب قالا آلماغان کشی ئویله نمازی اوقور.

١٠٢) جمعه کون اهل اسلام قارشنده دعالار و ایزگی عمللەر مقبول بولا طورغان مبارەك هەم بایرام کوندر. هەر بر مسلمانغه جمعه کونینی الوغ کوروب گناه اشلەردەن طییولو، و ایزگی عمللەر قیلورغه طرشو فقراغه صدقەلار بیرو، آتا آنا و قردەش اروغ ایله کورشوب حاللەرینی بلشو، قبرستانغه باروب یاکه ئویده قرآن اوقوب ثوابینی میتەلەرنڭ روحینه باغشلاو، بوش وقتلاردا قرآن اوقو ذکر ئەیتو هەم دعالار قیلو ایله شغللەنو تییشلیدر. بیك فقیر بولماغان کشی جمعه کون دنیا اشلەرینی کوب اشلەمیچی علم، عبرەت و وعظ مجلسلەرنده بولو دوست ایش و قردەش اروغ ایله کورشوب بایرام ایتوب شادلق ایله ئوتکەرو تییشلیدر.

عید نمازلاری.

١٠٣) جمعه نمازی فرض بولغان کشیلەرگه عید نمازلارینیدە اوقو واجب بولور. خاتونلار و صبیلار کبی جمعه فرض بولماغان کشیلەرگه عید نماز لاریدە واجب تو گلدر.

١٠٤) عید نمازلارینی اوقو ئوچون (٥) نەرسه شرطدر: مِصر، اِذنِ عام،

امامْ، جماعتْ، وقتْ (*)

١٠٥) عید نمازلارینڭ وقتلاری قویاش چغوب ئوچ آرشین قدر کوتەرلـ
گەندەن باشلاب ئویله وقتی کرگەنچی در .

١٠٦) بر عذر سببلی عید فطر نمازی برنچی شوّالده اوقولمی قالسه ایکنچی
شوّالده اوقو درست بولور . ئوچونچی شوّالده اوقو درست بولماس .

١٠٧) عید قربان نمازی اوننچی ذوالحجّەده اوقولمی قالسه اون ایکنچی
ذوالحجّەگە قدر کیچکتروب اوقو درست بولور .

١٠٨) عید نمازلاری هەر ایکسی ایکشەر رکعتدرلەر . اذان وقامتدەن باشقه هەر
زمان جماعت ایله اوقورلار . محله خلقینه نماز واقتی یتکەنینی مؤذن منارەغه
منوب بر نیچه مەرتەبە (الصلاة) دیب قچقروب بلگرتور .

١٠٩) عید فطر نمازینه اوشبو رەوشچه نیت قیلونور: (نیت قیلدم ایکی رکعت
عید فطر نمازینی ئوتەمەككه اویودم اوشبو امامغه خالصا لله تعالی الله اکبر) .

١١٠) عید قربان نمازینه اوشبو رەوشچه نیت قیلونور : (نیت قیلدم ایکی
رکعت عید قربان نمازینی ئوتەمەككه اویودم اوشبو امامغه خالصا لله تعالی الله

---

(١) جمعەده خطبه شرط ایدی عید نمازلارنده شرط توكل سنتدر جمعه خطبەسی
فرضندەن اوّل اوقولور عید خطبەلەری نمازلارندەن صوڭ اوقولور .

اکبر).

١١١) عید نمازلارینڭ هەر ایکسی اوشبو رەوشچە اوقولورلار: نیت قیلوب تکبیر ئەیتوب کرشکەندەن صوڭ امامدە مقتدیلەردە (ثَنَا) اوقورلار. (ثَنَا) اوقولغاندەن صوڭ هەر برسی نمازغە کرشکەندەگی کبی ئوچ مەرتەبە قولا ـ لارینی قولاق یومشاقلارینە قدر کوتەروب ئوچ مەرتەبە تکبیر ئەیتورلەر. تکبیرلەرنڭ آراسندە قوللاری باغلانمیچە صالونوب طوررلار. آندان صوڭ امام باشقە نمازلارداغی کبی قچقروب سورەلەر اوقور. رکوع و سجدە قیلنوب ایکنچی رکعتنڭ قیامینە طورغاندان صوڭ امام قچقروب ینە سورەلەر اوقور. امام سورەلەرنی اوقوب بترگەچ رکوع قیلور. آندەن اوّلگی رکعتدەگی کبی ینە ئوچ مەرتەبە تکبیر ئەیتلوردە دورتنچی تکبیر ایلە رکوعگە کیتولور. رکوع و سجدە قیلنغاندەن صوڭ قعدە و سلام ایلە باشقە نمازلار کبی تمام قیلونور.

١١٢) عید نمازینە صوڭغە قالوب کیلگەن کشی امام سلام بیرگەنچی اویوب قالسە، مسبوق بولوب قالغان رکعتلەرینی امامدەن صوڭ قضا قیلور. ئەگردە امام سلام بیرگەنچی اویورغە یتشە آلماسا، شول کوینچە قالور. عید نمازلاری قضا قیلنماسلار.

١١٣) عید نمازلاری اوقولغاندەن صوڭ امام ایکی مەرتەبە خطبە اوقوب خلقنی وعظ قیلماق فطرە و قربان حکملەرینی ئویرەتمەك، و عید کونلەرندە

سنت بولغان اشله‌رنی سویله‌مه‌ك سنت‌در .

تراويح نمازلارى .

١١٤) رمضان آینده هه‌ر کون یه‌ستو نمازنده‌ن صوڭ وتر نمازنده‌ن اوّل (تراويح) نمازى ايرله‌ر كه‌ده خاتونلارغه‌ده اوقو سنتدر .

١١٥) تراويح نمازى بارى (٢٠) ركعت‌دركى ، ايكشه‌ر ركعت اون نمار ايتوب ياكه دورته‌ر ركعت بيش نماز ايتوب اوقولورلار . بو نماز يالغوزده اوقولور ، اما جماعت ايله مسجدده اوقو سنتدر .

١١٦) تراويح نمازى جماعت ايله اوقولغانده‌ن صوڭره وتر نمازيده جماعت ايله اوقولور. امام تراويح نمازلارينڭ قرأتله‌رينى‌ده وترنكينى‌ده قچقروب اوقور.

١١٧) تراويح نمازينه اوشبو ره‌وشچه نيت قيلونور : نيت قيلدم ايكى ركعت تراويح نمازينى ئوته‌مه‌ككه اويودم اوشبو امامغه خالصا لله تعالى الله‌اكبر .

١١٨) تراويح نمازلارى آراسنده دورت ركعت اوقوغان صاين دورت ركعت نماز اوقور قدر وقت طوقتاب (ترويحه) قيلو يعنى يال ايتوب طورو سنتدر.

١١٩) ترويحه وقتنده تسبيح يا تهليل ئه‌يتوب ياكه ئه‌يتلمكه‌نينى طڭلاب اوطورو

مستحبدر .

١٢٠) بزنك بو شهرلەردە ترويحه وقتندا اوشبو تسبيحنى ئەيتو معروف بولمشدر :

سبحان ذى الملك والملكوت سبحان ذى العزة والعظمة والقدرة والكبرياء والجبروت . سبحان الملك الحى الذى لا يموت . سبوح قدوس رب الملئكة والروح لا اله الا الله نستغفرو الله . نسئلك الجنة ونعوذ بك من النار .

معناسى :

يیردەگى و كوكدەگى مخلوقاتقه حوجه بولغوچى الله تعالى نى تنزيه قيلامن عزت قدرت و بيك الوغ لق ايیەسى بولغوچى الله تعالى نى تنزيه قيلامن بتون عالمنك پادشاهى و هيچ ئولمەيەچەك ترك بولغوچى الله تعالى نى تنزيه قيلامن. اول الله تعالى كيمچيلكلەردەن بيك پاك و مقدس بولغوچى هەم بارچه فرشتەلەرنك و جبرائيل فرشتەنك ربسى بولغوچىدر . بز الله تعالى دەن باشقه هيچ تڭرى يوقدر . بز اول الله تعالىدەن گناهلارمزنك يارلقانووينى ايستيمز اى

الله بز سيندەن جنتنى صوريمز تموغدان سيكّا صغنامز .

---

١٢١) تراويح نمازلارى تمام بولوب بيشنچى تسبيح ئەيتلگەندەن صوڭ اوشبو دعا اوقولور .

اللهم صل على محمد وعلى آل محمد وسلم. اللهم زينا بزينة الايمان وشرفنا بشرافة الهداية والعرفان. واكرمنا بصيام شهر رمضان ارـ زقنا الجنة والمغفران. وتقبل منا تراويحنا يا سبحان. واستجب دعائنا ياحنان. بفضلك وجودك يامنان برحمتك ياارحم الرحمين .

معناسى:

يارب، محمد عليه السلامگه هەم آنڭ ئوى جماعتلەرينه رحمت و سلام قيلغل، اى الله، بزلەرنى ايمان زينتى ايله زينتله گل و دخى علم وتوفيق ايله شرافتلى قيلغل و رمضان آيينڭ روزەسى ايله حرمتلى قيلغل بزگه جنتنى و يارلقانونى نصيب قيلغل اى پاك و منزه بولغان الله، بزلەرنڭ تراويحلارمزنى قبول قيلغل اى رحمەت قيلغوچى الله، فضلڭ و كرمڭ ايله بزنڭ دعالارمزنى قبول قيلغل . اى كامل رحمەت قيلغوچى الله تعالى هەر نەرسه سينڭ

رحمتلمگنگ ایله گنه بولغوچیدر .

٢٢) تراویح نمازینڭ هەر رکعتنده سورهٔ فاتحەدەن صوڭ بر قسقه سوره اوقولور . کلام شریفنڭ باشندەن باشلاب ، هە رركعتنده قوشا ، قوشا ، بر نیچه تراویحده آخرینه قدر اوقوب چغوب قرآننی ختم قیلو الوغ سنتلەردەندر .

٢٣) تراویح نمازینی یەستو نمازینی اوقوغاندەن صوڭ اوقو سنتدر . شول سببدەن مسجدگه تراویح نمازی اوقولا باشلاغاچ کیلگەن کشیگه ایڭ اوّل یالغوزی یەستونڭ دورت رکعت فرضینی اوقو و آندان صوڭ تراویح نمازی نیتلەب امامغه اویو تیوشلیدر .

٢٤) بویله صوڭغه قالغان کشی تراویحنڭ قالغان رکعتلەرینی امامدان صوڭ یالغوزی اوقوب تمام قیلور . ایمدی امام وترنی اوقوب یترگەنچی تراویحنی تمام قیلسه ، امامغه مسبوق بولوب اویور . اگرده تراویحنی تمام قیلغانچی امام وترنی اوقوب بترسه ، وترنی یالغوزی اوقور .

جنازه نمازی .

١٢٥) میتکه دعا قیلو مقصودی ایله جنازه نمازی اوقو فرض کفایەدر . شویله کی میتنڭ ئولگەنینی بلگەن کشیلەرنڭ آرادان بر نیچەسی اوقوسه ،

باشقەلارينڭ ئوستندەن توشەدر. ئەگردە هەر برسی اوقوسە هەر قايوسی ثوابلی بولادر. ئەگردە هيچ برسی اوقومی قالسە، هەر قايوسی گناهلی بولادر.

١٢٦) جنازە نمازينڭ سيگز شرطی باردر: ١) (وضوء) طهارتلی بولو،
٢) (ستر عورت) عورت يرلەری ئورتولی بولو،
٣) (طهارت بدن) تەنی پاك بولو،
٤) (استقبال قبلە) قبلەغە قارشی بولو،
٥) (طهارت ثوب) كيمی پاك بولو،
٦) نيت) نيیەت قيلو،
٧) طهارت مكان) آياق باسقان اورن پاك بولو.
٨) مغسولية ميت) ميت يوولغان بولو.

١٢٧) اگردە ميت (شهيد) بولسە، يعنی ظالملق ايلە اوترلگەن بولسا، يوولماس يوولماغان بولسەدە آنڭ اوچوندە جنازە نمازی اوقولور.

١٢٨) جنازە نمازندە قرأت ركوع، سجدە و قعدە يوقدر. قيام حالندە دورت تكبير ايلە و ايكی سلام ايلە تمام قيلمونور.

١٢٩) جنازە نمازی‌نی اوقوياچق كشی اولّا (نيت قيلدم اوشبو ميت اوچون

جنازه نمازی اوقومغه ، او یو دم اوشبو اما مغه خالصا لله تعالی) دیب نیت قیلمور ، آندان صوڭ نمازغه کرشکه نده گی کبی قوللارینی کوته‌روب تکبیر ئه‌یتور رده قوللارینی باغلاب ثنا اوقور . آندان صوڭ قوللارینی کوته‌رمیچی ایکنچی تکبیرنی ئه‌یتور . آندان صوکره تشهد دەن صوڭ اوقولا طورغان صلاوتنی اوقور . آندان صوڭ اوچونچی تکبیرنی ئه‌یتور .

١٣٠) آندان صوڭ اوشبو دعانی اوقور :

اللهم اغفر لحینا و میتنا و شاهدنا و غائبنا و صغیرنا و کبیرنا و ذکرنا و انثانا . اللهم من احییته منا فاحیه علی الاسلام و من توفیته منا فتوفه علی الایمان اللهم ان کان هذ المیت محسنا فزدفی احسانه و ان کان مسیئا فتجا وزعنه .

معناسی :

یارب بزله‌رنڭ تریکله‌رمزنیده ، اولکله‌رمزنیده حاضرله‌رمزنیده ، غائبله‌رمزنیده کچکنه‌له‌رمزنیده ، الوغلارمزنیده ایرکه‌کله‌ریمزنیده ، خاتونلارمزنیده ، یارلقاغل ، یارب ترك بولغانلارمزنی اسلام دینی اوزرینه ترك قیلغل اولگه‌نله‌رمزنی ایمان ایله وفات قیلغل . ای الله ، ئه‌گه‌ر اوشبو میت ایزگی کشی بولغان بولسه

ایز گیلگن آرتدرغل ئه‌گەر گناهلی کشی بولغان بواسه گناه‌لارن عفو قیلغل .) اگر میت صبی یا دیوانه کشی بولسه اوچونچی ته‌کبیردەن صوڭ اوشبو دعانی اوقور :

اللهم اجعل هذالمیت لنا فرطا و ذخرا واجعله لنا شافعا و مشفعا .

معناسی :

یارب بو میت‌نی بزنڭ اوچون شفاعتچی و شفاعتن مقبول قیلغل .

٣١) آندان صوڭ دورتنچی تکبیرنی ئه‌یتوردە ایکی طرفقه سلام بیروب نمازنی تمام قیلور .

١٣٢) جنازه نمازی تمام بولغاندەن صوڭ اوشبو دعا اوقولور .

رب اغفر لنا و لهذ المیت وافسح له فی قبره . اللهم زد اجره و لا تضلنا بعده .

معناسی :

ای ربم ، بزلەرنڭ گناهلارمزنیده بو میتنڭ گناهلارینیده یارلقاغل و دخی اڭا قبرنده کیڭلك قیلغل . یارب بو میتنڭ اجرنی آرتدرغل و آندان صوڭرا بزنی آزدرماغل .)

١٣٣) جنازه اوقولغان زمانده میت ، باشی مغرب طرفنده و آیاغی ، مشرق طرفنده بولوب چالقان یاتار امام اویوغان کشیلەردەن آلداراق بولوب میتنك کوکره گی طوغریسنده طورر .

١٣٤) جنازه نمازینه امام ایکی تکبیرنی ئەیتکەچ کیلوب اویوغان کشی مسبوق بولوب قالغان تکبیرلەرنی میت اورنندان آلنغانچی امامدان صوڭ قضا قیلور . آشنچ بولورلق بولغانده مسبوق ، ثنا ، صلاوت و دعانی اوقو ماساده درست بولور ، صوڭغی اوچ تکبیرنی ئەیتوردە سلام بیرور .

١٣٥) طهارت آلوب شغللەنسه ، اولگره آلمی قالورلق بولغان کشی گه ، جنازه نمازینی تیمم ایلەدە اوقو درست بولور .

نفل نمازلاری .

١٣٦) ایکندی و یستو نمازلاری آلدندان دورتەر رکعت نفل نمازی اوقو و دخی اویله و یستو نمازلارندان صوڭغی ایکشەر رکعت سنتلەرینی دورتشەر رکعت ایتوب اوقو ، سنت درجەسنده بیك تیيشلی و کوب ثوابلی مستحبلەر-دەندر .

١٣٧) قای وقت بولساده نماز مکروه بولماغان وقتلاردە اکشەر ، دورتشەر

آلتیشار یا سیگزەر رکعت نفل نمازلەری اوقو مستحبدر .

١٣٨) ٤ ، ٦ ، ٨ ، رکعتلی نفل نمازلارینڭ هەر قعدەسندە صلوات و دعا اوقو تییشلیدر .

١٣٩) نیت قیلوب کرشلگەن نفل نمازینی اوقوب تمام ایتو واجب بولور . بوزو حرامدر . ئەگەردە بوزسا صوڭندان قضا قیلو واجب بولور .

١٤٠) آت اوستندە بارغاندا آتقە آطلانغان کوینچە نفل نمازی اوقی بارو درستدر . اول زمان قبلەغە قارشی اوقو فرض بولماس یولی قایا طابا بارسە ، شول طرافقە طابا قاراب اوقوب بارور .

١٤١) مشهور نفل نمازلاری اوشبولاردر :

١) حاجت نمازی ،

٢) استسقا نمازی ،

٣) توبە نمازی ،

٤) خوف نمازی ،

٥) کسوف نمازی ،

٦) خسوف نمازی ،

٧) سفر نمازی ،

٨) شكر نمازی ،

٩) اشراق نمازی ،

١٠) ضحی نمازی ،

١١) اوّابين نمازی ،

١٢) تهجد نمازی ،

١٣) هول نمازی ،

١٤) مسجد نمازی ،

١٥) استخاره نمازی ،

١٤٢) حاجت نمازی، الله تعالی دەن ، بر مرادنی صوراب دعا قیلور آلدندان اوقولا طورغان ایکی رکعت نفل نمازیدر .

١٤٣) استسقا نمازی ، قوریلق سیبلی ایگنلەرگه و حیوانلارغه ضرر کیلور-لك بولغاچ ، الله تعالیدەن یاغمور صوراب دعا قیلو ئوچون اوقولا طورغان ایکی رکعت نفل نمازیدر . بو نماز صحراده اوقولور بارچا مسلمانلار جیێ-لوب قرغه چغارلار ، بالا چاغالارینیده حیوانلارینیده آلوب چغارلار هەر کم طهارەتلی و توبەنچیلکلی قییافت ایله جەیەو چغار . صحراده هەر بر کشی قیلەغه قارشی طوررلار . امام جییلغان کشیلەرگه بیك کوب وعظ قیلور . هەر

قايوسينى توبه و استغفار قيلورغه و دشمان بولشقان كشيلەرگه بر برسى ايله بەحيلەشورگه قوشار ، خلقلار توبه و استغفار قيلورلار ، بر برسى ايله بەحيلەشورلەر . آندان صوڭ هەركم يالغوز يالغوز ايكشەر ركعت نماز اوقورلار .

١٤٤) استسقا نمازندەن صوڭ اوشبونى اوقوب دعا قيلورلار :

اللهم اسق عبادك و ارحم بها ئمك اللهم امرتنا بدعائك ووعدتنا باجابتك فقد دعوناك كما امرتنا فاجبنا كما وعدتنا . اللهم ان لم ترحم لا نفسنا لكثرة ذنوبنا فارحم صبياننا و بهائمك .

معناسى :

يارب قوللارڭنى صوغارغل حيوانلارڭغه رەحمەت قيلغل يارب بزلارگه دعا قيلماق ايله بويوردڭ و هەم قبول ايتمەكنى وعدە قيلدڭ ، ايمدى بز سينڭ اوزڭ بويورغانچه دعا قيلامز . بس ايمدى سين وعدەڭ بوينچه بزنڭ دعامزنى قبول قيلغل يارب ئه گەردە گناهلارمز كوبلگى سببلى اوزمزگه رحمت قيلماساڭ گناهسز صبيلارمزغه ، و حيوانلارڭغه رەحمت قيلغل .

١٤٥) اگەردە اوّلگى كون استسقا نمازينى اوقوب دعا قيلغاندەن صوڭ

یاغمور یاوماسه، ینه ایکی کون شول روشچه استسقا قیلورلار .

١٤٦) ئه گه رده قرده استسقا قیلغان وقتدا یاغمور یاوا باشلاسا باشلارینی یاغمورغه چلاتورلار اللهتعالی گه شکر قیلورلار .

١٤٧) توبه نمازی — گناهلاردهن اوکنوب توبه و استغفار قیلور آلدندان اوقولا طورغان ایکی رکعت نفل نمازیدر .

١٤٨) توبه نمازینی اوقوغاندان صوڭ اوشبو توبهاستغفارینی اوقور :

استغفرالله استغفرالله استغفرالله تعالى من كل ذنبٍ اذنبته عمدًا اوخطأً سرا اوعلى نية و اتوب اليه من الذنب الذى اعلم ومن الذنب الذى لا اعلم انك انت علام الغيوب .

معناسی :

الله تعالیدهن مینی ههر بر گناهلارمدهن یارلقاوینی تایمن یوری قیلغان گناهلارمداندە خطالق ایله قیلغان گناهلارمدهنده یاشرن قیلغان گناهلارمدهنده اشکارا قیلغان گناهلارمدهنده و دخی الله تعالی گه بلوب قیلغان گناهلارمدهنده بلمی قیلغان گناهلارمدهنده توبه قیلامن (یعنی اوکنوب قایتامن) ای الله سین عیبلهرنیده بلگوچیسك .

۱٤۹) خوف نمازی ـ بر بلا و آفتنڭ بولووندەن قورققان زاماندا بر ضرر ایرشمەسە ایدی دیب دعا قیلور آلدندان اوقولا طورغان ایکی رکعت نفل نمازیدر. قاتی یيل و داوللار بولغاندە، کوك کوکرەب یەشنلەر یەشنە گەندە، یاغمور و بوز یاوغاندە، صو طاشوغان زماندە زلزلە بولوب یيرسلکنە باشلاغاندە قاتی اسسی و قاتی صووقلار بولغاندە اوشبو نماز اوقولور.

۱٥۰) کسوف نمازی ـ قویاش طوتولغان زماندا امام و جماعت ایلە مسجدە اوقولا طورغان ایکی رکعت کسوف نمازیدر. بو نمازنڭ قراءتندە امام بیك اوزون سورەلەر اوقور، قچقروب اوقوماس قویاشنڭ نوری آچلغانچی هر کم مخلوقاتنڭ عجیب احوالی ایلە عبرتلەنوب اللەتعالی گە حمد و تسبیح ئەیتورلەر.

۱٥۱) خسوف نمازی ـ آی توتولغان زماندە اوقولا طورغان ایکی رکعت نفل نمازیدر. بو نماز مسجددە اوقولماس بلکی اویدە یالغوز اوقولور.

۱٥۲) سفر نمازی بر سفرگە چغار آلدندەن سفرم اونکشلی اولسون ایدی دیب دعا قیلماق اوچون اوقولا طورغان ایکی رکعت نفل نمازیدر.

۱٥۳) شکر نمازی ـ بر الوغ دولت، نعمت و مرتبەگە ایرشکەچ، یا بر مقصود حاصل بولغاچ اللە تعالی گە شکر قیلمو نیتی ایلە اوقولا طورغان ایکی رکعت نفل نمازیدر.

١٥٤) اشراق نمازی قویاش تمام چغوب کوتەرله باشلاغاچ اوقولا طورغان نفل نمازیدرکی، یا ایکی، یادورت یا آلتی یاسیگز رکعت ایتوب اوقولور.

١٥٥) ضحی نمازی ـ قویاشنڭ چقفان وقتی ایله اویله وقتی نلڭ اور تالغنده اوقولور. مثلاً قویاش ساعت ٤ ده چقفان کونلەرده ١٠ ده اوقولور. بو نماز، ٢، ٤، ٦، ٨، ١٠، یا ١٢، رکعت ایتوب تورلیچه اوقولور.

١٥٦) اوّابین نمازی ـ آخشام نمازن اوقوب بتر گەندەن صوڭ اوقولا طورغان نفل نمازیدرکه ٢، ٤، یا ٦، رکعت ایتوب اوقولور.

١٥٧) تهجّد نمازی ـ تونله یوقودان اویانب طاڭ آطقانچی اوقولا طورغان نفل نمازیدر. ٢، ٤، ٦، ٨، یا ١٠، رکعت ایتوب اوقولور.

١٥٨) هوْل نمازی ـ بر مسلمان کشینڭ وفات بولغانن ایشتکان کونده آخشامدەن صوڭ اوقولا طورغان ایکی رکعت نفل نمازیدر. بونڭ ثوابی شول میتنڭ روحینا باغشلانور.

١٥٩) مسجد نمازی مسجدکه کرگەچده اوقولا طورغان ایکی رکعت نفل نمازیدرکی (تحیة المسجد) نمازی دیب آتالور.

١٦٠) ئەگەرده مسجدکه کرگەچده باشقا بر نماز اوقولاچاق بولسه بو نماز اوقو لازم توگلدر. شونڭ اوچون مسجدکه بیش وقت نمازنی اوقو ئوچون

کر گەنده اوتولماس، جمعەغە کر گەنده اوقولور. بر مسجدکه قاراب چفو اوچون کر گەن کشیگەده اوقو تیشلیدر.

١٦١) استخاره نمازی - بر الوغ اشنی باش‌لار آلدندەن شول اشنك خیرلی بولووینی تلەب اوقولا طورغان ایکی رکعت نفل نمازیدر.

١٦٢) بو نمازنی اوقوغاندەن صوڭ اوشبو دعا اوقولور:

اللهم انی استخیرك بعلمك واستقدرك بقدرتك و اسئلك من فضلك فانك تقدر ولا اقدر وتعلم ولا اعلم وانت علام الغیوب. اللهم ان کنت تعلم ان هذاالامر خیرلی فی دینی ومعاشی وعاقبة امری فاقدره‌لی و یسره‌لی ثم بارك لی فیه وان کنت تعلم ان هذا الامر شرلی فی دینی و معاشی وعاقبة امری فاصرفه عنی واصرفنی عنه و اقدر لی الخیر اینما کنت. انك علی کل شیءٍ قدیر.

معناسی:

١٦٣) یارب تحقیق مین سیدەن یاخشیلق ایستیمن هەم قدرەت استیمن و

سینانك فضلكنی صوریمن تحقیق سین هەر نەرسەگە قادرسك ، مین اوزمكنا هیچ بر نەرسەگە قادر توگلمن . و هەم سین هەر نەرسەنی بلەسك مین بلمیـ ـمن تحقیق سین هەر بر عیب نەرسەلەر نیدە بلگوچیسك ای الله ، ئەگەردە او شبو اشنی مینم دنیام و دینم آخرەتم اوچون خیر دیب بلسەڭ اول اشنی نصیب و میسر قیلغل هەم اول اشنی میكا مبارەك قیلغل ئەگەردە بو اشنی مینم دینم دنیام و آخرەتم اوچون ضررلی دیب بلسەڭ اول اشنی میندەن دوندر گل و میكا قایدا بولسادە خیر اشلەرنی نصیب قیلغل . تحقیق سینك هەر نەرسەگە كوچك یتكوچیدر .

١٦٤) اوشبو دعانی اوقوغاندان صوڭ قیلاچاق اشینی كوكلی طارتسە خیرلی بولووینی امید ایتوب باشلار . كوكلی طارتماسە ، اختیارینە قارار .

١٦٥) بر خیر اشنك خانەسی باشلاب آچلغان زماندە رسم كشاد مجلسنـ ـدە اوشبو دعانی اوقو ممكندر .

روزە ، اعتكاف ، زكات ، عشر ، فطر ، فدیە ، صدقە قربان و حج حكملەری عبادات اسلامیەنك (روزە زكات حج) اسمای كتابلارندە بیان قیلنمشدرلار .

昭和五年十月三十日印刷
昭和五年十一月八日發行

ヂヤマガット
（定價金六十錢）

不許複製

發行兼印刷者　東京府下淀橋町柏木九九〇番地
東京回教徒印刷所
右代表者　クルバンガリー

編輯者　東京府下淀橋町柏木九九〇番地
東京回教學校
右代表者　クルバンガリー

(بهاسی ٦٠ تیین)